

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta ta' l-14 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 1225/2005

Joseph **Debono**

vs

Adrain **Said** u, l-Avukat

Dottor Tonio Azzopardi u P.L. Hilda Ellul
Mercer li b'digriet tat-23 ta' Marzu,
2006 inħatru Kuraturi Deputati biex
jirrapreżentaw lill-assenti Adrain Said

Il-Qorti:

Rat l-Att taç-Ċitazzjoni mressaq fis-26 ta' Dicembru, 2005,
li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra l-attur talab li l-Qorti

tikkundanna lill-imħarrek sabiex iħallsu s-
somma ta' tmint elef lira Maltin (Lm 8,000) li tirrapreżenta
bilanç minn somma akbar li l-imħarrek issellef mingħandu,
kif jidher minn kitba privata ta' kostituzzjoni ta' dejn li saret
fit-18 ta' Mejju, 2002. Huwa talab ukoll il-ħlas tal-

Kopja Informali ta' Sentenza

imgħaxijiet kif imfisser fl-istess kitba privata, flimkien mal-ispejjeż tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tat-2 ta' Jannar, 2006, li bih hija ordnat in-notifika lill-imħarrek u tat direttivi lill-attur dwar tressiq tal-provi tiegħu;

Rat in-Nota mressqa mill-attur fit-8 ta' Frar, 2006;

Rat id-degriet tat-23 ta' Marzu, 2006, li bih l-Avukat Dottor Tonio Azzopardi u l-P.L. Hilda Ellul Mercer inħatru Kuraturi Deputati biex jidhru għall-imħarrek li jirriżulta li ħalla Malta;

Rat in-Nota mressqa mill-attur fis-17 ta' Mejju, 2006, bix-xhieda tiegħu f'affidavit;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa fl-24 ta' April, 2007, li biha l-Kuraturi Deputati eċċepew li m'humix edotti mill-fatti u li kienu jirriżervaw li jressqu l-eċċezzjonijiet xierqa fi stadju ieħor, jekk ikun il-każ;

Rat id-degriet tagħha tat-30 ta' April, 2007, li bih qegħdet il-kawża għas-smiġġ tat-12 ta' Ġunju, 2007;

Semgħet ix-xhieda tal-attur;

Rat id-degriet tagħha tat-12 ta' Ġunju, 2007, li bih tat żmien lill-Kuraturi Deputati biex sad-29 ta' Settembru, 2007, jiddikjaraw jekk kienux se' jressqu provi;

Rat il-verbal tas-smiġġ tal-lum li bih iddikjarat magħluq l-istadju tal-ġbir tal-provi u ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għall-ħlas ta' bilanċ dwar ta' somma ta' flus mislufa fuq l-idejn mill-attur lill-imħarrek u li dan naqas li jħallasha kollha lura;

Illi l-fatti li jirrigwardaw il-każ juru li b'kitba li saret fit-18 ta' Mejju, 2002,¹ l-attur silef lill-imħarrek is-somma ta' disat elef lira Maltija (Lm 9,000) li kellhom jithallsu sa żmien tliet (3) xhur minn dak inhar. F'każ li l-imħarrek jonqos li jhallas fiż-żmien kellu jibda jgħaddi l-imgħax bid-disgħa fil-mija (9%) fuq il-bilanċ. Xhud ta' l-imsemmi self kien wieħed Joseph Degiorgio. F'Settembru tal-2002, l-imħarrek ħallas lill-attur elf lira Maltija (Lm 1,000) akkont.²

Billi l-imħarrek baqa' ma ħallasx il-bilanċ, l-attur tkellem ukoll ma' martu li, għall-ewwel, uriet il-ħsieb li tħallas il-bilanċ hekk kif tinbiegħ id-dar li tinsab fi Triq Salvu Busuttil, San Gwann, iżda mbagħad bidlet fehmita u qaltli li ma kellhiex x'taqsam mas-self. Il-kawża nfetħet fis-26 ta' Diċembru, 2005;

Illi minn dawn il-fatti u minħabba iċ-ċirkustanzi partikolari li jikkarakterizzaw il-każ, il-Qorti ssib li ma hemm l-ebda dubju li l-attur silef flus lill-imħarrek u li s-somma ma tħallsitx lura. Mhux hekk biss, iżda l-ħlas akkont li għamel l-imħarrek sar wara ż-żmien li s-somma mislufa kellha tkun diġa tħallset lura, u għalhekk sar fi żmien meta diġa' bdew għaddejjin l-imgħaxijiet. Min-naħa tiegħu, l-imħarrek ma jkkontesta bl-ebda mod il-fatti li jsemmi l-attur. Il-Kuraturi Deputati maħtura biex jirrappreżentaw lill-imħarrek baqgħu ma ngħataw l-ebda struzzjonijiet mingħandu;

Illi jidher għalhekk li t-talba attriċi hija mistħoqqa, ħlief għal partikolarita' żgħira. Fit-talba attriċi, kif ingħad aktar qabel, l-attur qiegħed jitlob ukoll "l-imgħaxijiet kif miftehma fl-istess skrittura" ta' kostituzzjoni ta' debitu. Irrizulta li, f'dik il-kitba, l-partijiet ftehm fuq rata ta' imgħax f'każ li d-debitu' jonqos li jhallas fiż-żmien lilu mogħti. Ir-rata miftehma kienet ta' disgħa fil-mija (9%);

Illi l-liġi hija ċara li, fil-każ ta' dewmien meta l-obbligazzjoni jkollha bħala oġġett il-ħlas ta' somma determinata,³ u kif

¹ Doc "A" f'pag 5 tal-proċess

² Affidavit tal-Attur 14.05.06, f'pag 23 tal-proċess

³ Art 1139, Kap 16

Kopja Informali ta' Sentenza

ukoll fil-każ speċifiku tal-mutwu,⁴ l-imgħax ma jistax jaqbeż ir-rata tat-tmienja fil-mija (8%) fis-sena. Kull rata ta' imgħax, ukoll jekk miftehma u maqbula mill-partijiet, li tkun iżjed minn daqshekk tiġi mnaqqsa sal-ogħla limitu msemmi. Għalhekk, fil-każ tal-lum, l-attur ma jistax jitlob il-ħlas ta' rata ta' imgħax ogħla minn dak l-iżjed permess mil-liġi;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddecidi l-kawża billi:

Tilqa' t-talba attriċi billi tikkundanna lill-imħarrek Adrain Said li jħallas lil-attur is-somma ta' tmint elef lira Maltija (Lm 8,000)⁵ li tirrappreżenta l-bilanċ tas-somma mislufa "*brevi manu*" lill-istess imħarrek, flimkien ma' l-imgħaxijiet legali fuq l-imsemmi bilanċ b'señħ mit-22 ta' Settembru, 2002, sal-jum tal-ħlas effettiv;

Tordna wkoll li l-imħarrek iħallas **l-ispejjeż tal-kawża**, b'dan li l-attur għandu jħallas proviżorjament id-drittijiet tal-Kuraturi Deputati.

Moqrija

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

⁴ Art 1852, Kap 16

⁵ € 18635.00